

การจัดสหกิจศึกษานานาชาติ

แนวคิดการจัดสหกิจศึกษานานาชาติ

การจัดสหกิจศึกษาในระดับอุดมศึกษา เริ่มต้นจากการจัดให้นักศึกษาได้ไปหาประสบการณ์ตรง โดยการปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการภายในประเทศเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา ต่อมาได้มีการขยายการจัดสหกิจศึกษาให้เป็นสากลมากขึ้น โดยการจัดส่งนักศึกษาออกไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาสู่นานาชาติ เพื่อเป็นช่องทางในการส่งเสริมการพัฒนาขีดความสามารถของบัณฑิตไทย และเป็นการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานโลก อันเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและเศรษฐกิจโลกอย่างรวดเร็วมีการเคลื่อนย้ายแรงงาน ความรู้ข้ามประเทศกันขึ้น

สภาพการณ์ในยุคโลกาภิวัตน์ มีการเปลี่ยนแปลงในประชาคมโลกอย่างรวดเร็วเป็นสังคมฐานความรู้ (Knowledge - based Society) มีการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ อีกทั้งยังมีความร่วมมือ ความเป็นสากลและนานาชาติมากขึ้น การแข่งขันที่เข้มข้นมากขึ้น เพราะมีการรวมกลุ่มประเทศและกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคมากขึ้น อาทิ EU , ASEAN , APEC , FEALAC และ ASEM) เป็นต้น จึงทำให้มีการค้าเสรีระหว่างกัน เปรียบเสมือนโลกไร้พรมแดนมากขึ้น

เหตุผลและความจำเป็นในการจัดสหกิจศึกษานานาชาติ

- การผลิตบัณฑิตในปัจจุบันและอนาคตจะต้องสนองความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น (Market Driven)
- ตลาดแรงงานในยุคโลกาภิวัตน์เป็นตลาดเสรีมากขึ้น ข้ามชาติมากขึ้น รวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจมากขึ้น เป็นสากลมากขึ้น
- มีผลกระทบทำให้การศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องตอบสนองต่อตลาดแรงงานยุคใหม่ ด้วยการพัฒนาแรงงานความรู้ตามความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น
- การพัฒนาคุณภาพบัณฑิตจึงต้องคำนึงถึงคุณภาพมาตรฐานความเป็นสากล ความรู้ทางภาษาและวัฒนธรรม การทำงานต่างวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น
- สหกิจศึกษาจึงมีความเป็นนานาชาติมากยิ่งขึ้นโดยการแลกเปลี่ยนนักศึกษาไปทำสหกิจศึกษาในประเทศต่างๆ มากขึ้น
- สหกิจศึกษานานาชาติ จึงเป็นมาตรการพัฒนาคุณภาพบัณฑิตสำหรับตลาดแรงงานยุคใหม่และเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาประเทศ

รูปแบบการจัดสหกิจศึกษานานาชาติ

1. สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการจัดสหกิจศึกษานานาชาติด้วยตนเอง
2. สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการจัดสหกิจศึกษานานาชาติผ่านหน่วยงานกลางในประเทศและต่างประเทศ
3. สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการจัดสหกิจศึกษานานาชาติผ่านสถานประกอบการต่างประเทศ

4. สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการจัดสหกิจศึกษานานาชาติผ่านสถานประกอบการไทยในต่างประเทศ
5. สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการจัดสหกิจศึกษานานาชาติแบบต่างตอบแทนระหว่างสถาบันอุดมศึกษาที่มีการตกลงความร่วมมือกัน (MOU)

แนวปฏิบัติการจัดสหกิจศึกษานานาชาติ

1. การทำให้นักศึกษา คณาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องมีความรอบรู้ข้อมูลต่างๆ ก่อนดำเนินงานสหกิจศึกษานานาชาติ
2. การคัดเลือกและการเตรียมความพร้อมทักษะสำคัญให้นักศึกษาก่อนไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษานานาชาติ
3. มาตรฐานของการไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษานานาชาติในแต่ละประเทศ และการเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาเพื่อเตรียมตัวเข้าสู่มาตรฐานสากล
4. การบริหารจัดการในการส่งเสริมและสนับสนุนจากสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับการจัดสหกิจศึกษานานาชาติ
5. ระเบียบและวิธีการเข้าเมือง และการขออนุญาตในการปฏิบัติงานในฐานะนักศึกษาสหกิจศึกษาในแต่ละประเทศเป้าหมาย
6. การประเมินผลการวัดผล

กระบวนการสหกิจศึกษานานาชาติ

ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

1. **ก่อน** การปฏิบัติงานสหกิจศึกษานานาชาติ
 - การสำรวจความต้องการไปปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในต่างประเทศ
 - การเตรียมความพร้อมทางวิชาการ
 - การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาให้มีทักษะที่พร้อมในการปฏิบัติงาน (Employability Skills) อาทิ ความสามารถในการสื่อสาร ความรู้เกี่ยวกับคนต่างวัฒนธรรม
 - การเสริมทักษะด้านต่างๆ เช่น ทักษะการใช้ชีวิตในต่างแดน ทักษะการสืบค้นข้อมูล
 - การกำหนดคุณสมบัตินักศึกษาสหกิจศึกษานานาชาติ
 - การกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก
 - การจัดหางานและรับรองงานคุณภาพ
 - การสมัครงานสหกิจศึกษานานาชาติ
 - การคัดเลือกนักศึกษา
 - การเตรียมตัวเดินทางไปต่างประเทศ
 - ค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่นักศึกษาต้องรับผิดชอบ
2. **ระหว่าง** การปฏิบัติงานสหกิจศึกษานานาชาติ
 - นักศึกษารายงานตัว ณ สถานประกอบการ
 - การให้คำปรึกษาแนะนำของคณาจารย์นิเทศ
 - การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของนักศึกษา (ขึ้นอยู่กับสถาบันอุดมศึกษาในการกำหนดรูปแบบและวิธี)
 - การนิเทศงานโดยคณาจารย์นิเทศ
 - ร่วมรับฟังการนำเสนอรายงานความก้าวหน้าผลการปฏิบัติงาน

3. หลัง การปฏิบัติงานสหกิจศึกษานานาชาติ

- การจัดสัมมนาวิชาการ : การนำเสนอรายงานผลการปฏิบัติงานและโครงการของนักศึกษา
- การตรวจรายงานวิชาการ
- การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ระหว่างนักศึกษาสหกิจศึกษา นักศึกษารุ่นน้อง และคณาจารย์ โดยอาจเชิญผู้นิเทศงานเข้าร่วมกิจกรรมด้วย
- การสะท้อนผลการเรียนรู้ เกิดการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหกิจศึกษานานาชาติหรือไม่
- การวิเคราะห์ตนเองของนักศึกษา จากผลการประเมินของผู้นิเทศงานและคณาจารย์นิเทศ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาตนเอง
- การประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา
- การสัมภาษณ์นักศึกษาหลังกลับจากปฏิบัติงาน

การประเมินผลสหกิจศึกษานานาชาติ

การประเมินผลสหกิจศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะการประเมินผลการศึกษา (Educational Evaluation) หมายถึง การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักศึกษาสหกิจศึกษา ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและรายวิชา โดยทั่วไปจะให้ความสำคัญกับการประเมินผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes)
2. ลักษณะการประเมินผลโครงการสหกิจศึกษา (Project Evaluation) หมายถึง การประเมินโครงการจัดการศึกษาสหกิจศึกษาของหลักสูตรคณะหรือของมหาวิทยาลัย ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการสหกิจศึกษาที่กำหนด

กระบวนการที่สำคัญในการประเมินผลสหกิจศึกษานานาชาติ

1. กำหนดผลการเรียนรู้ (LO) ที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับนักศึกษาให้มีความชัดเจนและตรวจวัดได้
2. ต้องมั่นใจว่านักศึกษาทุกคนได้รับโอกาสการเรียนรู้ที่เหมาะสมที่จะสร้างให้เกิดผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้
3. เก็บรวบรวมหลักฐานที่หลากหลาย วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่ได้แล้ว เทียบเคียงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
4. นำผลการวิเคราะห์เป็นข้อมูลเพื่อการแก้ไขปัญหา และยกระดับผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

วัตถุประสงค์ของการประเมินผลสหกิจศึกษานานาชาติ

1. เพื่อพัฒนาทักษะและการเรียนรู้ ในสถานประกอบการของนักศึกษานานาชาติหลากหลายทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี (Global Competency)
2. เพื่อพัฒนาความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษาในสถานประกอบการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยี (Cross Cultural Transformation)
3. เพื่อสร้างสรรค์ความร่วมมือ ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการนานาชาติ

(Global Connectivity)

4. เพื่อปรับปรุง กระบวนการสหกิจศึกษานานาชาติให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
(Improve International Coop. Practice)

.....